

Svampbehandling i höstraps 2005

Av Johan Biärsjö, Svensk Raps AB

Försöksserien med svampbekämpning i höstraps fortsatte 2005 med tre försök i sydvästra Skåne. Försöken koncentreras till ett område för att effektivt kunna göra svampgraderingar. Skördenivåerna i de tre försöken är imponerande från 4 800 till 5 500 kg/ha i obehandlat. Trots detta har svampbehandlingen i full blom givit en skördeökning på upp till 400 kg frö.

Årets försök är finansierade av Svensk Raps AB tillsammans med produktföreträdarna. Graderingarna är utförda av Ingrid Hap-

pstadius, Svalöf Weibull. Trots höga grundskördar har vi ändå fått en skördeökning för bekämpning. Från noll procent upp till 12 procent ökning av råfettskörden. Se tabell 1. När vi ser på bekämpning i full blom kan man inte peka ut ett preparat som är tydligt bättre än de andra. Rovral har gett mellan 2 och 6 % ökning av råfettskörden, Sportak mellan 4 och 11 %, Amistar mellan 3 och 12 % Cantus från 0 till 7 %, Juventus mellan 3 och 8 % och Proline mellan 3 och 9 % ökning av råfettskörden

I tabell 2 redovisas medeltalet för de tre försöken. Störst skördeökning vid behandling

Tabell 1. OS 15 8420 2005, Svampbehandling i höstraps

Försöksled	Dos	Tidpunkt	S.Sandby			Fuglie			Skabersjö		
			Skörd 9 % vh kg/ha	Skörd råfett kg/ha	Rel. råfett-skörd	Skörd 9 % vh kg/ha	Skörd råfett kg/ha	Rel. råfett-skörd	Skörd 9 % vh kg/ha	Skörd råfett kg/ha	Rel. råfett-skörd
A	Obeh		4800	2085	100	5540	2534	100	5330	2322	100
B	Rovral 1,0 l	3	5100	2207	106	5790	2673	105	5740	2379	102
C	Sportak 1,0 l	3	5100	2175	104	6070	2823	111	5590	2425	104
D	Sportak 0,75 l + Rovral 0,5 l	3	4820	2095	100	5550	2593	102	5170	2233	96
E	Amistar 0,6 l	3	4980	2143	103	5930	2734	108	5960	2604	112
F	Cantus 0,5 kg	3	4780	2068	99	5810	2718	107	5460	2390	103
G	Juv 90 1,0 l	3	5000	2147	103	5910	2745	108	5520	2388	103
H	Proline 0,7 l	3	4990	2179	105	6000	2770	109	5520	2387	103
I	Juventus 1,0 l	2	4770	2092	100	5820	2687	106	5240	2297	99
J	Juventus 1,0 l	1	5080	2165	104	5760	2633	104	5570	2399	103
K	Juventus 0,5 l		4960	2131	102	6000	2783	110	5640	2461	106
L	Juventus 0,5 l, + Juventus 0,5 l, + Cantus 0,5 kg	1 2 3	4960	2118	102	5590	2563	101	4900	2120	91
M	Juventus 0,5 l, + Juventus 0,5 l	1 3	5210	2253	108	6130	2800	110	5560	2419	104

1 = höst, 4-6 blad

2 = tidig vår

3 = full blom

i full blom har vi fått av 1 l/ha Amistar, 400 kg frö. Då det gäller kombinationsbehandling så har ledet M, Juventus 0,5 l både på hösten och i full blom gett över 400 kg/ha frö.

För att en behandling ska vara lönsam krävs beroende på preparatval en intäktsökning på mellan 500 och 650 kr/ha. Det kräver med dagens rapspriser från 270 till 350 kg/ha om vi försiktigtvis räknar med ett nettopris på 1,85 sedan transport och hanteringskostnader är frändragna.

En orsak till att det är svårt att se skillnader i effekt av olika preparat är att det var små eller inga bomullsmögelangrepp i dessa försök. Däremot förekom angrepp av phoma. Dessa graderades som fläckar på stjälken samt i ett av försöken, Fuglie som angrepp på rothalsen. Se tabell 3. Det är svårt att se något samband mellan skördeökning för

behandling och angreppsgraden av phoma. Däremot kan man se en tendens till lägre phomaangrepp i leden med Juventus på hösten eller tidig vår.

I ett försök, Skabersjö, graderades svartfläcksjuka, alternaria. I A-ledet var 27,5 % av skidskiktet angripet av alternaria. Svambehandlingen tog ned angreppet med ca 50 %. Inte heller för denna svamp ser man något samband mellan angreppsnivå och skördeökning.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att svampangreppen i dessa försök var relativt små. Följaktligen är också skördeökningarna för svampbekämpning relativt låga. Men om vi sätter gränsen att det krävs 270-350 kg frö i skördeökning beroende på preparatval så har behandlingen varit lönsam i några av försöksleden, se tabell 2.

Tabell 2. OS 15 842, 2005. Fröskörd och merskörd samt råfettskörd och relativtal. Medeltal av tre försök

Försöksled	Dos	Tidpunkt	Fröskörd kg/ha		Råfettskörd, kg/ha	
			Medel	Skörde- ökn.	Medel	Reltal
A	Obehandlat		5223		2314	100
B	Rovral	1,0 l full blom	5543	320	2420	105
C	Sportak	1,0 l full blom	5587	363	2474	107
D	Sportak + Rovral	0,75 l + 0,5 l full blom	5180	-43	2307	100
E	Amistar	0,6 l full blom	5623	400	2494	108
F	Cantus	0,5 kg full blom	5350	127	2392	103
G	Juventus 90	1,0 l full blom	5477	253	2427	105
H	Proline	0,7 l full blom	5503	280	2445	106
I	Juventus 90	1,0 l tidig vår	5277	53	2359	102
J	Juventus 90	1,0 l höst, 4-6 blad	5470	247	2399	104
K	Juventus 90	0,5 l höst, 4-6 blad	5533	310	2458	106
L	Juv. 90, Juv. 90, Cantus	0,5 l, 0,5 l, 0,5 kg höst, 4-6 blad, tidig vår, full blom	5150	-73	2267	98
M	Juv. 90, Juv. 90	0,5 l, 0,5 l höst, 4-6 blad, full blom	5633	410	2491	108

Tabell 3. Skörd kopplat till angrepp av phoma (3 försök) samt alternaria (1 försök)

Försöksled	Dos	Tid- punkt	S. Sandby		Fuglie			Skabersjö			Medel
			Frö- skörd kg/ha	Pho- ma, stjälk- röta % av A	Frö- skörd kg/ha	Pho- ma, stjälk- röta % av A	Pho- ma rot- halsr. % av A	Frö- skörd kg/ha	Pho- ma, stjälk- röta % av A	Alter- naria % av A	Pho- ma, stjälk- röta % av A
A	Obeh		4800	100	5540	100	100	5330	100	100	100
B	Rovral 1,0 l	3	300	82	250	72	127	410	45	55	66
C	Sportak 1,0 l	3	300	61	530	90	103	260	72	45	74
D	Sportak 0,75 l	3									
	+ Rovral 0,5 l		20	82	10	76	140	-160	62	82	73
E	Amistar 0,6 l	3	180	61	390	90	98	630	31	55	60
F	Cantus 0,5 kg	3	-20	73	270	41	133	130	28	45	47
G	Juv 90 1,0 l	3	200	73	370	83	123	190	59	55	71
H	Proline 0,7 l	3	190	48	460	83	126	190	55	55	62
I	Juventus 1,0 l	2	-30	79	280	55	120	-90	38	64	57
J	Juventus 1,0 l	1	280	30	220	76	87	240	59	45	55
K	Juventus 0,5 l	1	160	79	460	93	111	310	48	45	73
L	Juventus 0,5 l,	1	160	30	50	34	78	-430	21	36	28
	+Juventus 0,5 l,	2									
	+ Cantus 0,5 kg	3									
M	Juventus 0,5 l,	1	410	73	590	48	102	230	31	73	51
	+Juventus 0,5 l	3									

1 = höst, 4-6 blad

2 = tidig vår

3 = full blom